

David Brown 1200 Selectamatic

Taavetti uusissa vaatteissa

■ Kimmo Kotta

Amerikassa Fordit ja Fordsonit eivät menneet tehtaalta tai maahantuontivarastosta suoraan jälleenmyyjille, vaan välissä oli vielä erillinen tukkuliikkeiden verkosto. Suuren maan suu- rilla markkinoilla tämä järjestelmä oli ihan ai- heellinen, jälleenmyyjäliikkeitä kun oli satoja. 60-luvun puolivälissä tulleella maailman- laajuisella Ford-mallistolla pyrittiin huomati- viin säästöihin kaikilla tasoilla, niin myös jakeluportaassa. Ensimmäisenä askeleena uuteen järjestykseen, Ford irtisanoi kaikki USA:n tukkuliikkeidensä sopimukset vuoden -63 lo- pulla ja loi oman jakelujärjestelmänsä. Si- vuun jääneet tukkurit perustivat Natio- nal Equipment Dealers Association (kansal- linen työkonemyyjien yhdistys) -nimisen yhtiön, josta käytettiin lyhennettä NE- DA. Maaliskuussa -64 aloittanut yhdistys ryh- tyi välittömästi etsimään sopivaa traktoriedus- tusta. David Brownin lisääntyneet panostukset Amerikan markkinoille eivät olisi voineet osua parempaan saumaan.

Valkoista amerikkalaisille
Pieni 3-sylinterinen David Brown 770 oli en- simmäinen malli, jossa oli yhdellä vivulla hal- littava uusi Selectamatic-hydrauliikka. Jatkos- sa sama varustus oli tarkoitus asentaa suu- rempiin 880- ja 990-David Browneihin. Voi- mansiirtoonkin kaavailtiin vähäisiä muutok- sia, traktoreiden ulkonäköön ei ajateltu vielä puuttua. NEDA:n edustajat olivat tutustuneet kesän -64 mittaan David Brownin tekniikkaan, ei- vätkä pitäneet näkemästään. Traktorin yleis- ilmettä he pitivät vanhanaikaisena ja väritystä kerrassaan sopimattomana Amerikan markki- noille. Siellä jokaisella merkillä oli omat väri- yhdistelmänsä ja -sävynsä. Punakeltainen Da- vid Brown muistutti aivan liikaa punavalkoista Internationalia.

Englantilaisille annettiin malliksi NEDA:n edustuksiin kuulunut Bolens-puutarhatrakto- ri, jossa oli ruskea runko, valkoiset pellit ja pu- naiset tarrat. Jos traktoria muotoiltaisiin mo- dernimpaan kuosiin ja käytettäisiin Bolensin värejä, niin kaupat syntyisivät. David Brownin toimitusjohtaja **Jack Thompson** palasi Bolens mukanaan Englantiin. Jo 10 päivän kuluttua hän oli taas USA:ssa mukanaan kuvia uude- sta valkoisesta traktorista. Sopimus tehtiin, ja traktoreita alettiin viedä parhaimmillaan yli 6 000 koneen vuosivauhdilla. Eurooppalaisille oli tarkoitus myydä enti- senlaisia malleja, mutta traktorikauppiaitten vaatimuksesta päädyttiin yhtenäiseen ulkonä-

köön kaikilla markkinoilla. Alussa valkoinen sarja käsitti mallit 770, 880 ja 990, joiden tehot olivat 36, 48 ja 58 hevosvoimaa. Malliston ylä- päähän kaivattiin vielä yhtä traktoria, olihan Fordilla 64-hevosvoimainen 5000 ja MF:llä 62 hv:n 165 sekä 72 hv:n 175. Voimansiirrotaan vahvempi, 67-hevosvoi- mainen David Brown 1200, tuli markkinoille tammikuussa -67. Siinä oli muista malleista poiketen Simssin rivipumppu, 2-nopeuksi- nen voimanotto ja kaksoiskytkin omalla käsi- vivulla. Valinnaisvarusteena sai 12-nopeuksi- sen vaihteiston. Jo vuotta myöhemmin tehoja nostettiin 5 hv:n verran, mikä aiheutti alkuun pieniä kampaiksi ongelmia. Vaivoista päästiin käsittelyä muuttamalla. Ensimmäinen valkoinen David Brown -sar- ja oli myynnissä vuoden -71 loppuun, jolloin esiteltiin seuraava, 5 traktoria käsittänyt mal- listo. Tuossa vaiheessa DB oli Englannin kol- manneksi suurin traktorivalmistaja. Amerik- kalainen Tenneco-yhtymä oli ostanut vuonna 1969 Casen osakekannan, David Brown siirtyi jättiyrityksen hallintaan kolme vuotta myö- hemmin. Omistajavaihdos näkyi aluksi vain pienenä Case-tarrana konepellissä ja väriytyk- sen vaihtumisena yhtenäisemmäksi. Kerman- keltaiset Casen pellit muuttuivat valkoisiksi ja David Brownin ruskeat rungot sekä moottorit punaisiksi.

Tekniset tiedot: David Brown 1200 Selectamatic	
Moottori	4-syl. 4-t nestejäähdytteinen suorasuihkutusdiesel kansiventtiileillä, 67hv/ 2 300 rpm (1968 > 72 hv). Syl. läpimitta 100 mm, iskunpituus 114,3 mm, kokoi- naisiskutilavuus 3 594 cm³, puristussuhde 17:1. Rivityyppinen Simms-ruisku- tuspumppu keskipakosäätäjällä, pakkosyöttö ja thermostart-imusarjahehku. Sähköjärjestelmä Lucas 12 V, laturi 150 W, startti 4,5 kW
Voimansiirto	Kuiva 11” kaksoiskytkin, voa erillisellä käsikytkimellä. Vaihteisto 6+2R, nopeu- det 4,0–27km/h. Vähennyspyörästössä ulkopuolinen lieriöväliitys, tasauspyö- rästonlukko. Voa 540 ja 1 000 rpm. Mekaaniset rumpujarrut, voidaan käyttää ohjausjarruina.
Hydrauliikka	Jakopään käyttämä hammaspyöräpumppu, tuotto 26 l/min, paine 175 kg/cm², nostovoima 2 000 kg. Painonsiirtojärjestelmä.
Pyörät	Edessä 7.50 x 16, takana 12 x 36
Täytösmääriä	Moottori 7,4 l, jäähdytysjärjestelmä 13,6 l, voimansiirto ja hydrauliikka 41 l, vähennyspyörästöt 2 x 2,3 l, polttoainesäiliö 82 l.
Mittoja	Pituus 3 630 mm, akseliväli 2 250 mm, leveys 1 870 mm, korkeus ohjauspyörään 1 730 mm, maavara 470 mm, paino vakiovarusteilla 2 610 kg.
Lisävarusteita	12+4R-vaihteisto (AS), hydrauliikan kaksoispumppu, 12 x 38-, 14 x 30-, 15 x 30- tai 14 x 34 -takapyörät, etupainot, pyöräpainot, ohjauksentehostin, hihnapyörä, nostolaitteen apusylinteri, 2-karainen ulkopuolisen hydrauliikan hallintaventtiili, 3-tieventtiili, työntövarren herkkyyden säätö, alapakoputki, pakokaasujarru, neliveto (1970 >)
Hinta	14 800 markkaa vuonna 1967, mikä vastaa n. 23 800 euroa vuonna 2013
Valmistaja	David Brown Tractors Ltd.
Valmistusaika ja -paikka	1967–71 Meltham, Yorkshire, Englanti. Valmistettu yhteensä 18 990 kappaletta

Uusi maahantuoja loi optimismia
David Brown on soveltunut suomalaiselle pel- lolle tai metsään siinä missä monta kertaa suo- situmpi Ford tai Massey-Fergusonkin. Kovin haluttu merkki se ei ole täällä kuitenkaan kos- kaan ollut. Markkinointikanavatkaan eivät ole aina olleet parhaat mahdolliset. David Brownit myytiin 50-luvun puolestavälistä lähtien Ve- ho Oy:n piirimyyjien toimesta. Hienossa Mer- su-kaupassa asioiminen saattoi olla syrjäkylän miehelle vaikeampaa kuin traktorin ostaminen paikallisesta osuuskaupasta. Vehollakaan ei ol- tu välttämättä kovin ihastuneita traktoriasi- akkaisiin. Kerrotaan, että vuonna -67 toteutu- neen DB-edustuksen päättymiseen oli syynä 30 sikaa, jotka jouduttiin ottamaan traktorin osa- maksuna Porin Veholla. Jatkossa maahantuonnista vastasi tehtaan tytäryhtiö David Brown Traktori Oy. Mene- kissä ei muutos näkynyt, vuosimyynnit py- syttelivät edelleen alle tuhannessa. Tilastoi- sa DB:t olivat sijoilla 5 tai 6. Eniten muuttui ”Taavettien” mainonta. Kokosivun ilmoituk- sessa saattoi olla pääosassa pakastimesta haa- veileva emäntä tai pikkuveli, jota olisi enem- män viehättänyt uusi auto kuin traktori. Päälle 40 vuotta sitten työvoiman siirtyminen koko- naan kaupunkeihin oli totaalinen uhka, mut- ta mainoksessa onneksi luvattiin, että David Brown ei pakene maalta. ■

David Brown 1200 Selectamatic
1967–71, Meltham, Yorkshire, Englanti.
Valmistettu yhteensä 18 990 kpl.

Lue seuraavasta Koneviestistä!

Ilmestyy 2.5.

**Ryhmä-
esittelyssä:
Kaivuri-
kuormaimet
Raivaussahat**

**Vertailussa kahdeksan
raivaussahaa metsänomistajalle**

**Koeajossa alle tonnin
painoinen Nova-kuormaaja**

AdBlue, säilytys ja käyttö

Ja paljon muuta!

Tulevia näyttelyjä ja tapahtumia

Huhtikuu

- 12.–14.4. Riga Agro, Riika
- 15.–21.4. Bauma, München
- 18.–20.4. Maamess, Tartto
- 25.–28.4. Agra, Leipzig

Toukokuu

- 14.–15.5. Plantworx, Coventry
- 23.–25.5. Maskinexpo, Tukholma

Kesäkuu

- 5.–8.6. Elmia Wood 2013, Jönköping
- 12.–13.6. Cereals 2013, Boothby Graffoe, Lincolnshire

Heinäkuu

- 3.–6.7. Farmari 2013, Seinäjoki

Lisää tapahtumia Koneviestin nettisivuilla:
www.koneviesti.fi/tapahtumat

Ulkomaisten näyttelyjen tiedot on kerätty ulkomaisten messujärjestäjien luetteloista. Emme vastaa mahdollisista muutoksista tai virheistä. Ennen näyttelymatkaa tiedot kannattaa varmistaa näyttelyorganisaatiolta.

Katso myös Koneviestin tulevia jutun aiheita:
www.koneviesti.fi/tulevat